

Makroekonomik Göstergeler İle Döviz Kuru Arasındaki İlişkinin Analizi: (2005:01-2019:10) Türkiye Uygulaması

Analyzing The Relationships Between Macroeconomic Indicators and Exchange Rate (2005:01-2019:10): Case Study of Turkey

Mohammad Ayoob MAKHDOM ^a

^a Afghanistan Jawzjan University, Ayoobmakhdom16@yahoo.com

MAKALE BİLGİSİ	ÖZET
Anahtar Kelimeler: Döviz Kuru Makroekonomik Göstergeler ARDL Sınır Testi Gönderilme Tarihi 5 Ocak 2021 Revizyon Tarihi 16 Mart 2021 Kabul Tarihi 25 Mart 2021 Makale Kategorisi: Araştırma Makalesi	Amaç – Bu çalışmanın amacı, makroekonomik göstergeler ile döviz kuru arasındaki ilişkiyi hem uzun hem de kısa dönem Türkiye’ye ait (2005:01-2019:10) dönemleri kapsayan aylık veriler kullanılarak belirlenmesidir. Aynı zamanda döviz kurlarının etkin bir şekilde yönlendirilebilmesi için döviz kurlarını etkileyen faktörlerin belirlenmesi Türkiye’de ekonomik politika düzenleyici ve denetleyici otoritelerin döviz kurlarını kontrol altında tutmalarına yardımcı olmaya çalışılmıştır. Yöntem – Döviz kuru ile makroekonomik göstergeler arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla zaman seri analizi yapılmıştır. Uygulama kapsamına alınan değişkenlerin durağanlık tespiti için de birim kök testi uygulanmıştır. Birim kök testi neticesinde serilerin farklı mertebelerden durağan olması nedeniyle değişkenler arasındaki uzun ve kısa dönem ilişkilerinin belirlenmesi için ise ARDL sınır testi yapılmıştır. Bulgular – ARDL sınır testi neticesine göre döviz kuru ile makroekonomik değişkenler arasında eş bütünleşme ilişkisinin olduğu sonucuna varılmış ve uzun dönemde döviz kuru ile faiz ve enflasyon arasında pozitif bir ilişki bulunurken döviz kuru ile işsizlik, para arzı (M1) ve dış ticaret dengesi arasında ise negatif bir ilişki bulunmuştur. Kısa dönemde döviz kuru ile dış ticaret dengesi arasında negatif bir ilişkiye rastlanırken döviz kuru ile analiz kapsamına alınan diğer tüm değişkenler arasında ise pozitif bir ilişkiye rastlanmıştır. Aynı zamanda hata düzeltme modelin değeri de negatif ve istatistiksel olarak anlamlı çıkmıştır. Tartışma – Günümüzde döviz kuru Dünya genelinde makroekonomik göstergeler arasında en çok tartışılan ekonomik konulardan birisidir. Teorilere göre döviz kurlarının belirlenmesinde makroekonomik faktörlerin önemli rol oynadığı vurgulanmaktadır. Döviz kurlarının etkin bir şekilde yönlendirilebilmesi amacıyla döviz kurlarını etkileyen faktörlerin belirlenmesi ekonomik politika düzenleyici ve denetleyici otoriteler açısından önem arz etmektedir.

ARTICLE INFO	ABSTRACT
Keywords: Exchange Rate Macroeconomic Indicators ARDL Bound Test Received 5 January 2021 Revised 16 March 2021 Accepted 25 March 2021 Article Classification: Research Article	Purpose – The purpose of this study is to predicate either short and long run relationships between macroeconomic indicators and exchange rate the monthly data covering the period of (2005:01-2019:10) belongs to Turkey. At the some time, to effectively direct exchange rates it is necessary to determine the factors which impacts exchange rates as much as to be helpful to economic policy makers and supervisors to handle exchange rate under control in Turkey. Design/methodology/approach – To predicate the relationships between macroeconomic indicators and exchange rate time serious data is used. In the analysis, to determine the stationary of variables, unit root test is implemented. As a result of the unit root test, the series were stationary from different levels. In this case, ARDL bound test was carried out to determine the long and short run relationships between the variables. Findings – According to the results of ARDL bound test, it has been concluded that there is a cointegration relationship between macroeconomic indicators and exchange rate, in the long run, a positive relations found between exchange rate, interest and inflation rates, but a negative relations are found between exchange rate and unemployment, money supply (M1) and foreign trade balance. In the short run, a negative relation was found between the exchange rate and the foreign trade balance, but a positive relations were found between the exchange rate and all other variables included in the analysis. Also, the value of the error correction model is negative and statistically significant. Discussion – Nowadays, the exchange rate is one of the most discussed economic issues among the macroeconomic indicators in the world. According to the theories, it is emphasized that macroeconomic factors play an important role in determining exchange rates. In order to effectively direct exchange rates, it is important for economic policy makers and supervisors to determine the factors affecting exchange rates.

Önerilen Atf/ Suggested Citation

Makhdom, M. A. (2021). Makroekonomik Göstergeler İle Döviz Kuru Arasındaki İlişkinin Analizi: (2005:01-2019:10) Türkiye Uygulaması, *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 13 (1), 772-789.